

פחד דוד

פרשת
בהעלותך

י"ב סיון
תשע"ו

823

י"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי **דוד חנניה פינטו** שליט"א

בן הצדיק המלוכ"ן רבי **משה אהרן פינטו** זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוכ"ן רבי **חיים פינטו** זיע"א

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 19:12 | 19:24 | 19:17 | 19:25

מוצאי שבת 20:28 | 20:30 | 20:32 | 20:29

רבינו תם 21:03 | 21:00 | 21:04 | 21:01

משכיל לדוד

מעלת זכות הרבים

המזבח. וודאי הוא ששבט לוי זכה לקירבה יתרה אצל הקדוש ברוך הוא בכך שנתמנה על המשכן לעבודה ולמשא בכתף, מכל מקום לאחר חורבן בית המקדש משבטלו הקרבנות בטלה עבודתם של בני לוי, ומכוח זה גם קירבתם לפני ה', לפיכך ביקש אהרן שלכל הפחות יהיו נזכרים בתורה בענין קרבן הנשיאים, על מנת שעצם הזכרה זו תפעל במרומים להוריד עליהם שפע קדושה מצניורות השפע, כשאר השבטים המוזכרים ונקראים בפרשת הנשיאים פעמיים בשנה.

ידועים דברי חז"ל שאילו ראובן היה יודע שעתידיה התורה לכתוב על השתדלותו למען הצלת יוסף, היה פועל ומתאמץ לשם כך פי כמה וכמה, והכל בכדי לזכות להיות נזכר בתורה שהיא נצחית וכתובה בשמות קודשו של הבורא ברוך הוא. וכפי שמקובלנו מחכמינו זכרונם לברכה (עיין בזהוהר הקדוש ח"ב צ, ב, כד, א והקדמת הרמב"ן לתורה), שהתורה הקדושה היא למעשה צירוף שמותיו של הקדוש ברוך הוא אשר על ידם ה' יתברך שמו ברא את העולם, כנאמר (זהוהר ח"ב קסא, א) "אסתכל באורייתא וברא עלמא". משמע שאף העולם הזה נברא בשמות הקודש על פי התורה הקדושה, שאף היא ריכזו שמותיו של הבורא ברוך הוא. והעולה מאלו הדברים שפרשת הנשיאים הכתובה בתורה, היא למעשה צירוף שמות הקודש שבהם נברא העולם, לפיכך נמצא שהנשיאים בהבאת קרבנם לחנוכת המזבח - נעשו שותפים לבריאה.

לפי זה מובנת היטב חלישות הדעת שהיתה לאהרן הכהן ע"ה, על כך שמקום שבטו בהקרבת הקרבנות נפקד. ומשום כך הקדוש ברוך הוא פיצה אותו ונתן לו להדליק את נרות המנורה, על מנת שגם פרשה זו של הדלקת המנורה תהיה מוזכרת עם פרשת הנשיאים ותפעל להורדת שפע על בני שבט לוי.

ומסיבה זו סמכה התורה את פרשת הנשיאים לפרשת המנורה, על מנת להניח דעתו של אהרן, שכשם שבכוח פרשת קרבנות הנשיאים להשפיע שפע רוחני וגשמי על בני שבטם, כך גם בכוח פרשת המנורה להשפיע שפע דקדושה על שבט לוי ועל כל ישראל. ואמר לו הקדוש ברוך הוא לאהרן "שלך גדולה משלהם".

ונראה לבאר שמלבד העובדה שקרבנם של הנשיאים היה חד פעמי ואילו הדלקת המנורה היתה מידי יום ביומו, זכה אהרן להבטחה נוספת מה' יתברך, שבימי בית שני, בניו החשמונאים הם אלו שיחנכו את בית המקדש לאחר טומאת היוונים, והם אלו שיקריבו קרבנות על גבי המזבח, והם גם ידליקו את המנורה מפך שמן זית זך טהור שהיה חתום בחותמו של הכהן הגדול (עיין ברמב"ן במדבר ח, ב). ואותו אור המנורה יעלה מעלה אל העולמות העליונים ויפעל גם הוא להשפעת שפע קדושה וברכה על שבט לוי, שבטם של החשמונאים צאצאי אהרן הכהן.

"וידבר ה' אל משה לאמר. דבר אל אהרן ואמרת אליו בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות" (במדבר ח, א-ב)

מבאר רש"י: "למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים, לפי שכשראה אהרן חנוכת הנשיאים חלשה אז דעתו שלא היה עמהם בחנוכה לא הוא ולא שבטו, אמר לו הקדוש ברוך הוא: חיך שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומטיב את הנרות". עד כאן לשונו הטהור.

משמע מדבריו הטהורים, שכאשר הקדוש ברוך הוא נוכח לראות בצערו של אהרן על כך שלא השתתף בקרבן הנשיאים, לא הוא ולא שבטו, נתן בידו את הדלקת המנורה ואמר לו - שלך גדולה משלהם, שהם הקריבו רק קרבן אחד באופן חד פעמי, ואילו אתה עתיד להדליק את המנורה מידי יום, ודרך אורות המנורה תביא שפע ואור רוחני מן העליונים אל עולמות תחתונים, ונמצא שאתה תהיה השליח להשפעת טובה וברכה על יושבי העולם.

והנה קשה מדוע חלשה דעתו של אהרן, וכי לא די היה לאהרן ששבטו שבט לוי חנו במקום הכי מקורב לאוהל מועד וכל עבודות המשכן מוטלות עליהם, וכל כך היו קרובים ואהובים לפני ה' יתברך עד שנמנו לבדם כבר מגיל חודש, היות וכדאי לו ללגיון של מלך להיות נמנה לבדו. ולאור זאת קשה משום מה חש אהרן חולשה בראותו את הנשיאים מקריבים קרבנות בחנוכת המשכן, בזמן שהיה כהן גדול האחראי על כל עבודת הכהנים במשכן, וכן שבטו היה מיוחד לפני ה' יתברך בזה שה' הוא נחלתו.

ונראה שהנה הנשיאים למרות שהקריבו קרבן אחד בחנוכת המזבח באופן חד פעמי, למרות כן עד היום אנו קוראים את פרשת חנוכת המזבח בימי החנוכה, ומראש חודש ניסן עד י"ב בניסן, ובני אשכנז קוראים פרשה זאת בחודש ניסן מתוך ספר תורה ומזכירים את שמות הנשיאים. וזאת ראה אהרן הכהן ברוח קדשו, שעל אף שהיה זה קרבן יחידי שהקריבו הנשיאים, מכל מקום מעשה זה יהיה נזכר להם לכל הדורות כולם, ואף לאחר חורבן בית ראשון ושני.

ומתוך שעם ישראל בכל הדורות כולם מזכירים את שמות הנשיאים ואת קרבנם, ישנה התעוררות גדולה בשמים. ומשום קדושת אותו מעמד בזמן שבו מזכירים את קרבן כל שבט ושבט, יורד שפע ברכה וקדושה על אותו שבט וכך נמצא שאותו מעמד שבו הקריבו הנשיאים קרבנות לפני ה' יתברך, ממשיך לתת פירות ולברך ככל מיילי דמיטב את בני שבטם.

ונראה שמשום כך חלשה דעתו של אהרן, מדוע נפקד מקום שבטו. אהרן הכהן חש עצבות על כך ששבטו לא הוזכר בתורה עם שאר נשיאי השבטים שהקריבו קרבנות בחנוכת המשכן, ועל כן נמנעת מהם גם היכולת להתברך בשפע של קדושה מן המרומים באותם ימים מיוחדים שבהם מזכירים ומעלים על נס את יום חנוכת

הילולא דצדיקיא

יב - רבי דוד פארדו

יג - רבי יעקב מוצאפי

יד - רבי נסים יגן

טו - רבי ידידיה רפאל

אבולעפיה

טז - רבי ששון לוי

יז - רבי אהרן מקרלין

יח - רבי ירוחם ליבוביץ

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל
ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפנקסו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

אדם כי יקריב מכם

באחת השבתות בעת היותי בבית הכנסת, נכנס לפתע אדם לתוך היכל בית הכנסת והחל לבזות ולהשפיל אותי לפני כל המתפללים. כיון שהבחנתי על פני מספר אנשים מקרב הציבור שהם מבקשים ללחום את מלחמתי ולהשיב לאותו אדם כגמולו – הראיתי מיד פנים שוחקות כלפי אותו אדם, והוריתי לכולם להמשיך בתפילה כאילו לא ארע דבר.

יודע אני שאילו הייתי שותק לנוכח דבריו ומאפשר לציבור לענות לו במקומי – הייתה פורצת במקום מחלוקת גדולה וחילול ה' ביום השבת, והדבר היה פוגם בקדושת בית הכנסת ובקדושת השבת שהיו מתחללות.

במעשה שעשיתי כשמחלתי על עלבוני והרגעתי את ציבור המתפללים, חשתי שקיימתי: "אדם כי יקריב מכם" (ויקרא א, ב). הקרבתי את כעסי לשמע דבריו ואת כבודי האישי ורצונותיי לה' יתברך.

הוא פירוש הכתוב: "זאת תורת העולה" (ויקרא ו, ב), שהיותו והעברתי על מידותיי והקרבתי את כעסי כעולה לה'; זכינו שנתקיים בנו המשך הפסוק "היא העולה על מוקדה", שכל הקהל נתעלה אף הוא ולא בא לידי כעס, וכך נשכח הדבר מלב כולם בשלום ובנחת.

הסר כעס מלבך

את עוונותי אני מזכיר למען ילמדו מכך הרבים והלוואי שאזכה וכעסי הישן יכופר לי.

מעשה היה עימי ובאחת השנים אדם מסוים עשה לי עוול נורא ועורר בתוכי כעס גדול עליו, הוא גרם לי לצרות רבות והאשים אותי בהאשמות שווא שבינן לבין המציאות לא היה כל קשר שהוא. קשה היה לי לשאת את הסבל הזה מצידו ובלבי חשבתי: 'דוד, אתה צריך להגן על עצמך! ענה לו! אמור לו שהוא גורם לך עוול ועוד ייתן על כך את הדין משמים'.

כ"ק אבא זיע"א ששמע על הדבר, הורה לי למחול על כבודי, לשתוק ולא לומר לאותו אדם דבר, כך הוא יירגע מעצמו והכל יבוא על מקומו בשלום.

אולם בעוונותי הרבים, הייתי פזיז ולא שמעתי לעצתו של אבא, והריב ביני לבין אותו אדם הלך ותפח ונמשך ארבע שנים.

לבסוף, כאשר נמאסה עלי המחלוקת, וכשהבנתי שלעולם לא יהיה למריבה סוף אם לא אסיים אותה בעצמי – החלטתי לסיים את הסכסוך בינינו ופניתי לביתו של יריבי.

דפקתי על דלת ביתו, וכשהאיש פתח בפני את הדלת אמרתי לו מיד שפני לשלום והסברתי לו שבאתי להתפייס עימו.

לפנים משורת הדין אמרתי לו שאני מכיר בכך שאני האשם במריבה, והתנצלתי בפניו על כך שגרמתי לו רעה. כל זאת למרות שהוא זה שגרם לי לעוול הנורא במשך כל אותן השנים.

כשאותו אדם שמע את דברי ההתנצלות שלי – הוא היה המום ומיהר להודות במעשיו: "לא נכון, אני האשם במריבה, אני התחלתי את כל העניין" כך אמר והוסיף עוד כהנה וכהנה. יודע אני שאם הייתי כובש את כעסי ארבע שנים קודם לכן, כעצתו של אבא זיע"א, הייתי מונע מעצמי את כל עוגמת הנפש והסבל שהיו מנת חלקי מהמריבה הקשה, ואולי אותו אדם היה בא כבר אז לבקש את סליחתי.

כל ניסיון בחייו של האדם הוא כמו גל בים שהדרך הטובה ביותר להתמודד עימו זה לכופף את הראש ולעבור אותו. כשם שלא כדאי לנסות להילחם בגלי הים השוצפים, כך לא כדאי לנסות להילחם בניסיונות החיים, משום שלרוב הדבר חסר סיכוי.

כך היה גם בניסיון שעברתי עם אותו אדם. כיום יודע אני שהיה עלי להרכין את ראשי עם פרוץ המריבה מבלי להעז פניי כנגדו, וכך הייתי עובר את ניסיון הכעס בשלום ובלי פגע.

במרה מפטירין

הפטרת השבוע:

"דני ושמחי". (זכריה ב)

הקשר לפרשה: בהפטרה מוזכרת המנורה והנרות שראה הנביא זכריה, שהוא מענין הציווי בפרשה על ענין הדלקת הנרות אל מול פני המנורה.

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

ללמוד ממעשיו של משה

יש לו לאדם להתאזר בכל כחו לעשות שלום בין הצדדים ולא יתעצל בזה, אפילו הוא החשוב בשישראל, כמו שמצינו (במדבר טז, כה) "ויקם משה וילך אל דתן ואבירם" (פירוש: להשלים בדברי שלום). ואמרו חז"ל (סנהדרין ק"י) מכאן שאין מחזיקין במחלוקת.

ואמרו במדרש: לפי שהלך משה לפתחו של דתן ואבירם, זכה להציל ארבעה צדיקים מפתחו של גיהנם, ואלו הן: שלשת בני קרח ואון בן פלת.

בטוב טעם

טעמי מנהגי ישראל

לאחר קריאת התורה בשבת קודש, מפטירים בקריאת פרק מהנביאים.

הטעם לכך, לפי שגזרו על ישראל שלא יקראו בתורה, וכנגד שבעה העולים לתורה שכל אחד מהם קורא לפחות שלשה פסוקים, תקנו חז"ל לקרוא בנביא עשרים ואחד פסוקים ומברכים עליהם שבע ברכות כנגד השבעה עולים לתורה.

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

שבירת התאוה

"לא ישאירו ממנו עד בוקר ועצם לא ישברו בו ככל חוקת הפסח יעשו אותו". (במדבר ט, יב)

הנה בפסח שני הכתוב מדבר, שנתחדשה מצות פסח שני על ידי אותם אנשים שהיו טמאי נפש אדם, והצטערו על כך שנמנע מהם לקיים את מצוות חג הפסח כהלכתו ולהקריב קרבן פסח לה'.

כשראה משה רבנו את גודל צערם של אותם אנשים אשר נמנעו מהם היכולת לחגוג את חג הפסח במועדו, משום היותם טמאים לנפש אדם, הלך לשאול את פני השכינה מה דינם. השיב לו הבורא שבהיות ואתם אנשים כל כך משתוקקים לקיים את מצות ה' ולהתעלות ברוחניות על ידי הקרבת קרבן פסח, לפיכך נתחדשה על ידם הלכה שניתן לחוג פסח שני בחודש השני בארבעה עשר יום ב.

והנה ציוה משה על אותם אנשים לחוג את חג הפסח כהלכתו ולהקריב את קרבן הפסח, כאשר כל ההלכות שהיו לקרבן הפסח במועדו תקפות גם לגביהם. מלבד העובדה שפסח שני אינו מכונה יום טוב, וכן בפסח שני מצה וחמץ משמשים בערבוביה ואין איסור אכילת חמץ, אלא רק עם אכילת קרבן הפסח.

לעומת כן מצינו שמשה רבנו מדגיש באוזניהם שעליהם לצלות את הקרבן בין הערביים ולאכול על מצות ומרורים, ולא לשבור בו עצם ולא להותיר ממנו עד הבוקר. ובעוד שבחג הפסח החל במועדו ישנו איסור מפורש של בל יראה ובל ימצא והחמץ אינו בטל אפילו בשישים, הרי שבפסח שני אין איסור של בל יראה ובל ימצא, אך אסור לאכול את קרבן הפסח עם חמץ.

ועל ענין זה יש לשאול שתי שאלות:

השאלה הראשונה נוגעת לענין שבירת עצמות הקרבן - משום מה אסר הבורא על בניו לשבור את עצמות קרבן הפסח ומה הטעם שבדבר. והשאלה השנייה נוגעת לענין איסור ראיית החמץ והימצאותו, עד כדי כך שאינו בטל בשישים. לעומת כן לענין בשר וחלב, אם טיפה אחת של חלב התערבה עם תבשיל של בשר, אם אותה טיפה של חלב בטלה בשישים, הרי שהתבשיל מותר באכילה, אך חמץ אינו בטל אפילו באלף וכל תבשיל שיש בו מעט שבמעט מן החמץ, מיד נאסר לאכילה.

ועל חומרת אכילת החמץ והימצאותו אנו למדים מן העובדה שלמרות שבפסח שני החמץ כבר מצוי בכל הבתים, מכל מקום אסור לאכול עם הקרבן בצוותא, ויש בזה ללמדנו לגבי חומרתו של החמץ.

והביאור הוא בזה שהשאור המתפח את העיסה הוא למעשה סמל הגאווה שהיא אם כל התאוות. וכמו כן שבירת העצם בקרבן הפסח מבטאת התענגות ומשיכה לתאוה, זאת אומרת, שהאדם לא מסתפק באכילת הקרבן לבדו, אלא מחפש כמה שיותר הנאה מן הבשר בכך שהוא גם שובר את עצמותיו, וכביכול הוא הגיע לפסגת ההנאה באכילת הקרבן עד תומו.

ומכיוון שהחמץ ושבירת העצמות מבטאים את תאוות העולם הזה ואת ענינו הגוף, לפיכך הם אינם יכולים לדור בכפיפה אחת עם קרבן הפסח, הנאכל על מצות ומרורים והינו סמל הענווה ושפלות הרוח. וכמו כן אין דין החמץ להתבטל בשישים, היות ואין מושג של תאוה חלקית או מועטת, כיון שבזמן שהתאוה כבר שוכנת בלב האדם, היא עלולה לצמוח ולתפוח מבלי שירגיש בדבר, ומשום כך יש לסלק את התאוה ולהכניעה באופן מוחלט. ורמז לדבר יש בציווי 'בל יראה ובל ימצא', שלא די לו לחמץ שלא יראה לעיני האדם, אלא אסור לו אפילו להימצא בשטחו של האדם שמא הוא יתגלה.

וכנמשל לדברים, אף תאוה קטנה ובלתי מורגשת המסתתרת בתוך תוכו של האדם, באחד הימים היא עלולה לגבור ולאזור כוח, עד כדי כך שתשתלט על האדם ותוציאו מן העולם. וכן מצינו אצל גדולי עולם כמו אלישע בן אבויה וינאי כהן גדול שלמרות שהיו ענקי עולם - שנו ופרשו, כיון שהתאוה שהיתה מוסתרת בתוכם החלה לקנן בקרבם ולדרדרם מדחי אל דחי.

אמרי שפר

מדרשי חז"ל על פרשת השבוע

הצלה מכל דבר רע

"בהעלתך את הנרת אל מול פני המנורה". (במדבר ת. ב)

אתה מוצא שנתקשה משה במעשה המנורה יותר מכל מכל כלי המשכן, עד שהראהו הקדוש ברוך הוא באצבע.

וכן בפרסות בהמה טמאה וטהורה, שנאמר "זאת החיה אשר תאכלו. את זה לא תאכלו", הראהו באצבע.

וכן בירח "החודש הזה לכם".

וכן במנורה "וזה מעשה המנורה מקשה זהב", כלומר מה קשה היא לעשות - שהרבה יגע בה משה.

כיון שנתקשה, אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: טול ככר זהב והשליכו לאור והוציאהו והיא מעצמה נעשית, שנאמר "כפתוריה ופרחיה גביעה וקניה ממנה היו". מכה בפטיש ומעצמה נעשית, לכך הוא אומר "מקשה תיעשה" - מלא יו"ד כתיב ולא כתיב תעשה כלומר מעצמה תיעשה.

נטל משה את הככר והשליכו לאור. אמר משה; רבונו של עולם! הרי ככר בתוך האש, כשם שאתה רוצה כן תעשה. מיד יצתה המנורה עשויה כתקנה.

לפיכך כתיב "כמראה אשר הראה ה' את משה כן עשה משה את המנורה" אין כתיב כאן אלא "כן עשה", סתם. ומי עשה? הקדוש ברוך הוא. לפיכך אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה; **אם הזהרתם להיות מדליקין לפני - אני משמר את נפשתיכם מכל דבר רע**, שנמשלו נפשות כנר שנאמר (משלי כ) "נר ה' נשמת אדם", ונאמר "בהעלותך את הנרות".

(במדבר רבה)

יראת שמים מביאה מלכות

"עשה לך שתי חצוצרות כסף". (במדבר י. ח)

כל מי שהוא ירא מן הקדוש ברוך הוא - נעשה מלך.

ממי את למד? מאברהם, על ידי שנתירא מן הקדוש ברוך הוא - נעשה מלך.

מנין שנתירא? דכתיב "כי ירא אלהים אתה".

ומנין שנעשה מלך? שנאמר "אל עמק שוה הוא עמק המלך".

מהו "עמק שוה"? שהשוו הכל ונטלו עצה שם וקצצו ארזים ועשו כסא והושיבו אותו אליהם מלך.

ולא תאמר אברהם בלבד, אלא אף משה שנתירא מן הקדוש ברוך הוא, שנאמר "ויסתר משה פניו כי ירא מהביט אל הא-להים".

ומנין שנעשה מלך? דכתיב "ויהי בישורון מלך".

אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה; מלך עשיתך! מה מלך שיוצא למלחמה - תוקעין לפניו, אף אתה כשאתה יוצא למלחמה - יהיו תוקעין לפניך. מנין? ממה שקראו בענין "עשה לך שתי חצוצרות כסף".

(מדרש תנחומא)

פרקים במסכת חינוך הבנים

פלגי מים

עד כה הענקנו בסייעתא דשמיא מלא חופניים רעיונות והמלצות על מערכת היחסים החמה שמתנהלת בין ההורים לילדיהם. כשהמטרה העליונה בכל ההענקה הזו היא להעמיד את הילד בכוחות עצמו, לתת לו עצמאות מוחלטת בהתאם לשלב הבגרות שהוא הגיע אליה.

חז"ל הקדושים הגדירו את הנקודה הזו כאשר הם מנו את החיובים שהאבא מחוייב לספק לבנו, ואלו הם (קידושין דף כט): "האב חיי בבנו; למולו, ולפדותו, וללמדו תורה, ולהשיאו אשה וללמדו אומנות. ויש אומרים אף להשיטו במים".

משמעות הדברים שהאבא מחוייב לספק לבנו את האפשרויות לעמוד בכוחות עצמו ולנהל את מערכת חייו. כשהאבא מלמד את בנו תורה, הוא מעניק לו שיקול דעת עצמי. כשהוא משיא לו אשה טובה, הוא מאפשר לו עצמאות בבניית ביתו הפרטי. וכשהוא מלמד אותו אומנות, הוא בעצם מאפשר לו עצמאות כלכלית מבלי להיות תלוי באביו.

כל הנקודות הללו עומדות בראש רשימת השאיפות של ההורים, להשפיע על הילד ולעזור לו עד

והוא עומד בתוקף על זכותו להתלבש לבד. זוהי הוכחה על שאיפותיו, הבריאות, יש לציין, למימוש היכולת העצמית שלו.

כל הורה שנתקל ברגעים שכאלו, האושר מציף את לבו. אך עלינו לזכור תמיד את הכלל שנאמר כאן, שההרגשה הפנימית של הילד מכוונת אותו לקראת בגרות ומימוש עצמי. כל גיל ושאיפותיו. כל גיל וגחמותיו. לנו כהורים עומדת המטרה לאפשר לו להגשים את מימוש היכולת העצמית ולעודד את הילד לשאוף עוד ועוד לתפיסת עולם ברורה ולהשקפה תורנית מבוססת.

אמנם, צריך להציב כאן גדר ברורה. הילד מצד עצמו הוא לא יכול להבחין בעצמו מה הם הגדרים והגבולות הראויים, כדי שהיכולת שלו למימוש עצמי לא תיהפך ליכולת ההרס העצמי. כאן מקומם של ההורים לעמוד בפרץ ולקבוע גבולות וגדרים מה מותר ומה אסור, מה ראוי לעשות ומה לא ראוי ולעמוד על יישומן.

על מערכת הכללים והגדרים שיש לנקוט בהם, כבר עמד המחנך הדגול הגאון רבי שמשון רפאל הירש זצ"ל בספרו "יסודות החינוך", ובעקבותיו נציין מספר כללים חשובים:

אל תתן לילד דבר מתוך אהבת עצמך בכדי שלא להפריע את מנוחתך, מה שלא היית נותן לו מתוך אהבתך אליו.

תן לילדך והרשה לו כל מה שבידך לתת ולהרשות לו, ובתנאי שהדבר לא יסכן את טובתו הגופנית והמוסרית.

ועוד הנחיה חשובה: אל תרשה לו דבר שאחר כך יהיה עליך לאסורו, ואל תאסור דבר שאחר כך יהיה עליך להתירו.

שהוא יוכל לעמוד על רגליו בכוחות עצמו. כל פרק ממסכת החיים מהווה ציון של שמחה בפני עצמו, וסימן של הצלחת ההורים באתגר החינוכי.

על אברהם אבינו ע"ה נאמר "ויעש משתה גדול ביום הגמל את יצחק". ובהמשך אנו יודעים שכל אב שמח ביום הגיע בנו לגיל המצוות ועושה סעודה גדולה, וכאשר האב משיא אשה לבנו הוא כל כך שמח עד כדי כך שהרמב"ם קובע לענין הלכה ש"נגעו חכמים בדבר הזה מאומדן הדעת שמרוב שמחתו ואהבתו גמר והקנהו הבית". (הלכות זכיה ומתנה ו. טו).

ברובד פנימי יותר, אם נתבונן נמצא שכך בדיוק היה המצב של עם ישראל בטרם היותם לעם. הנביא יחזקאל (טו. ז) ממשיך את מצבם של ישראל באותה תקופה "ואת ערום ועריה", הקדוש ברוך הוא לווה את ישראל במדבר במשך ארבעים שנה וגידל אותם כמו ילד קטן הסמוך על שולחן אביו, כשהמטרה בסופו של דבר הייתה להכניס אותם לארץ המובטחת "ארץ אשר לא במסכנות תאכל בה לחם לא תחסר כל בה" ולהעמיד אותם ברשות עצמם.

ההרגשה הפנימית של הילד, אף היא מכוונת אותו לקראת בגרות ומימוש עצמי. כבר משנות חייו הראשונות הוא מנסה להתמודד עם אתגרי החיים באופן עצמאי; כל הורה יכול להעיד על הסיטואציה המשמחת והמרגשת של המחזה שהוא ראה בעצמו כיצד הילד הקטן מנסה לצעוד על השטיח שבסלון הבית, הוא נופל ושוב קם ומנסה לצעוד עוד כמה צעדים. או בשעות הבוקר המוקדמות כאשר הילד הזאטוט מסרב לנסיונות האמא שמבקשת שוב ושוב להלביש אותו,

אנשי אמונה

אורחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

קידוש שם שמים

השי"ת חפץ כי שמו יתקדש ברבים, ובפרט אצל אומות העולם. יעיד על כך הסיפור הבא: גוי אחד הגיע פעם לשיבה בליון, הוא היה מבוהל מאוד ובפיו סיפור נורא; בתו נחטפה, ואינו יודע על ידי מי נחטפה, והיכן היא. לאותו גוי, היתה אמונה גדולה בברכת הצדיקים. ולא עוד, אלא שכמה מידידיו הגויים יעצו לו שילך אל הרב בשיבה שבליון, כדי שיאציל עליו מברכתו למצוא את הבת בריאה ושלמה. דבר שכמובן הגדיל את קידוש השם בעיני הגויים. כשהגוי נכנס לחדרו של מו"ר שליט"א, וסיפר על המקרה, ביקש ממנו מו"ר שליט"א שידליק בכל ימות השבוע נר, לעילוי נשמת הצדיק רבי חיים פינטו זיע"א. וכך הוא עשה.

והנה במוצאי שבת קודש, התקשרה הבת לאביה, וסיפרה לו היכן היא נמצאת. וכך היא נשמעה אומרת: "אבא! חבר פלוני החזיק אותי סגורה ומסוגרת בביתו, במשך כל ימות השבוע, מבלי יכולת לצאת או לתקשר עם מישהו מחוץ לבית. כעת הוא יצא לקנות סיגריות, וכך יכולתי למצוא מהר את ההזדמנות להתקשר אליכם, ולהודיע לכם היכן אני נמצאת".

בני המשפחה שמחו מאד למשמע הידיעה. תיכף ומיד הם יצאו אל הבית בו היתה כלואה בתם שלא לרצונה, ומצאו שם את הבת האובדת. באותו רגע הגיע למקום גם החבר שלה שחטף אותה, וכאשר ראה למול עיניו את כל משפחתה, ברח מהמקום ונמלט.

כשהאווירה נרגעה מעט, סיפרה הבת להורים על כל מה שעבר עליה בפורטורטו, תוך שהיא מדגישה באזניהם את הפלא הגדול שהיא לא מסוגלת להבין אותו:

מדוע במשך כל השבוע הוא לא נגע בה לרעה? משהו כנראה עצר אותו מלבצע את זממו...

למחרת, ביום ראשון, הביאו כל המשפחה סעודה הגונה לשיבה, כדי להודות על הנס שקרה להם בזכות הצדיק הקדוש, באשר הם הדליקו נרות כל ימות השבוע לזכותו, וכאשר הדליקו נר במוצאי שבת, מיד התקשרה הבת.

כך התקדש שמו של השי"ת ברבים, גם אצל אומות העולם. [מכיון שצרכי הסעודה היו מבית הגויים, הגוי שעובד בשיבה הוא לבדו נהנה מהסעודה].